

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/193/2017
Identifikačné číslo spisu:	5312210719
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5312210719.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobcu Ing. J. Y., bývajúceho v K., zastúpeného Advokátskou kanceláriou VARMUS, s.r.o. so sídlom v Čadci, Palárikova č. 83, IČO: 36 863 203, proti žalovaným 1/ Y. L., 2/ H. L., 3/ V. L., všetkým bývajúcim v K. (právní nástupcovia žalovaného E. L. naposledy bývajúceho v K., zomrelého XX. decembra XXXX), o vydanie vecí a uloženie povinnosti previesť finančné prostriedky, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 16 C 247/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2016 sp.zn. 7 Co 96/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca vo funkcii predsedu Združenia súkromných vlastníkov lesov Raková-Stred I. (ďalej len „ZSVL alebo združenie“) sa žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného (predchádzajúceho predsedu združenia) vydať združeniu motorové vozidlo zn. LADA NIVA, zelenej farby, EČ: M., účtovné doklady ZSVL a ďalej uložiť žalovanému povinnosť previesť finančné prostriedky ZSVL z bankového účtu č. XXXXXXXXXXX/XXXX. v UniCredit Bank Čadca vedeného na meno E. L. na novozriadený účet ZSVL Raková - Stred I. v ČSOB XXXXXXXXXXX/XXXX pobočka na meno Ing. J. Y. s dispozičným právom Mgr. B. Y. a C. F., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

2. Okresný súd Čadca („ďalej len súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. októbra 2015 č.k. 16 C 247/2012-279 žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania a trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalovaného. Zamietnutie žaloby odôvodnil nedostatkom aktívnej legitimácie žalobcu, ako aj z dôvodu nevykonateľnosti žalobného petitu. Súd poukázal na to, že ZSVL je združením bez právnej subjektivity a ide o nerozlučné spoločenstvo v zmysle § 91 ods. 2 O.s.p., preto žalobu mali podať všetci spoluvlastníci tohto združenia, nakoľko veci, vydania ktorých sa žalobca domáha, patria všetkým členom združenia. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov bez zreteľa na ich vôľu, preto ide o nútené spoločenstvo. Združenie založené podľa § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka je združením bez právnej subjektivity, teda nemá spôsobilosť na práva a povinnosti. Žalobca ako fyzická osoba má právnu subjektivitu, ale nie je aktívne legitimovaný ohľadom nárokov, ktorých sa domáha žalobou. Žalobcovi nie je možné ako fyzickej osobe

vydať vecí, ktoré patria všetkým členom združenia. Z tohto dôvodu súd považoval petit žaloby za neurčitý a nevykonateľný, keďže základnou podmienkou úspešnosti žaloby o vydanie vecí je preukázanie vlastníckeho práva k veciam, ktoré žiada vydať. Ak ide o nerozlučné spoločenstvo, žalobu mali podať všetci spoluvlastníci tohto združenia, keďže toto združenie sa netransformovalo na združenie podľa zákona č. 97/2013 Z.z. na pozemkové spoločenstvo, preto nemôže byť ani v konaní zastúpené jeho predsedom, ktorým je žalobca. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti výroku tohto rozsudku o zamietnutí žaloby žalobca podal odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konania. Uviedol, že bol splnomocnený väčšinou členov združenia na konanie v mene všetkých členov, keďže na valnom zhromaždení bol zvolený za predsedu a jeho oprávnenie konať v mene členov združenia vyplýva aj zo zmluvy o založení združenia, vrátane dodatku k tejto zmluve.

4. Žalovaný odvolaním napadol výrok o trovách konania.

5. Krajský súd v Žiline (ďalej len odvolací súd) rozsudkom z 30. júna 2016 sp.zn. 8 Co 96/2016 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, potvrdil, výrok o trovách konania zmenil tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy prvoinštančného konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 648,79 € na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 140,58 € na účet jeho právneho zástupcu. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám uvedeným v § 157 ods. 2 O.s.p., na ktoré odvolací súd v podstatných bodoch poukázal. Odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné, pretože žalobca v odvolaní neuviedol iné skutočnosti, ako tie, ktoré už boli predmetom právneho posúdenia súdom prvej inštancie. Pokiaľ žalobca žiadal vydanie vecí (auto, účtovné doklady) ZSVL, jeho žaloba je nedôvodná už len z toho dôvodu, že nie je možné domáhať sa vydania vecí niekomu, kto nemá spôsobilosť na práva a povinnosti, keďže združenie je združením bez právnej subjektivity. Pokiaľ ide o uloženie povinnosti žalovanému previesť finančné prostriedky ZSVL z jedného bankového účtu na novozriadený bankový účet, i za situácie, že by sa jednalo o finančné prostriedky v spoluvlastníctve všetkých členov združenia (§ 834 Občianskeho zákonníka), potom by sa mohol spoluvlastník domáhať súdnej ochrany za splnenia podmienok podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ak by sa jednalo o bežné hospodárenie s finančnými prostriedkami patriacimi ZSVL), resp. za splnenia podmienok podľa § 139 ods. 3 OZ (ak by sa jednalo o dôležitú zmenu tejto spoločnej veci). O tom, že by sa žalobca domáhal postupu podľa § 139 ods. 2, resp. ods. 3 Občianskeho zákonníka, zo žaloby, ani z jeho tvrdení v prvoinštančnom konaní nevyplýva. Aj z tohto dôvodu bola žaloba nedôvodná. Zároveň poukázal aj na to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ani ohľadom tohto, že ZSVL platne vzniklo, doložil iba kópiu Zmluvy (čl. 34 a nasl.), z ktorej nevyplýva, ktoré fyzické osoby, resp. právnické osoby ju uzavreli a či ju uzavrel aj samotný žalobca. Pokiaľ tvrdil, že bol splnomocnený väčšinou členov ZSVL na konanie v mene všetkých členov, čo vyplýva aj zo Zmluvy o založení združenia, odvolací súd poznamenal, že podľa čl. VI. Zmluvy nebol splnomocnený na to, aby v ich mene žiadal vydať vozidlo a účtovné doklady, ale len na to, aby ich pred súdmi a orgánmi činnými v trestnom konaní zastupoval.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dňa 27. septembra 2016 dovolanie žalobca, prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP. Namietal, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že odvolací súd v dvoch veciach s obdobným skutkovým stavom rozhodol diametrálne odlišne. V posudzovanej veci súd prvej inštancie zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej procesnej legitímácie žalobcu a tiež z dôvodu nevykonateľného rozsudového návrhu. Odvolací súd tento rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil napriek tomu, že v inej právnej veci Krajský súd v Žiline sp.zn. 7 Co 724/2015, kde sa tiež jednalo o otázku procesného spoločenstva spoluvlastníkov s obdobným skutkovým stavom, posúdil túto otázku diametrálne odlišne. Podľa názoru žalobcu týmto postupom súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený princíp právnej istoty zakotvený v čl. II ods. 2 CSP, nakoľko odvolací súd dva obdobné prípady posúdil rozdielne. Nesprávnosť postupu odvolacieho súdu spočíva aj v absencii riadneho odôvodnenia takéhoto odklonu v odôvodnení rozhodnutia. Keďže odvolací súd rozhodol v dvoch prípadoch s obdobným skutkovým stavom odlišne,

a jedná sa o otázku, ktorá dovolacím súdom doposiaľ nebola v jeho rozhodovacej praxi riešená, je daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

6.1. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca uviedol, že v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie pokiaľ zamietol aj žalobu, ktorou žiadal žalovanému uložiť povinnosti previesť finančné prostriedky ZSVL z jedného bankového účtu na novozriadený účet v banke, aj za situácie, že by tieto finančné prostriedky boli majetkom ZSVL, potom by boli v spoluvlastníctve všetkých účastníkov združenia. V takom prípade sa spoluvlastník môže domáhať súdnej ochrany za splnenia podmienok uvedených v § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Obdo 31/2009, podľa ktorého ak súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových zistení umožňujúcich podriaďiť uplatnený nárok po právnej stránke pod inú hmotnoprávnu normu, než ktorú uvádza žalobca, je povinnosťou súdu podľa príslušných ustanovení vec posúdiť a o nároku rozhodnúť bez ohľadu na to, aký právny dôvod požadovaného plnenia uvádza žalobca. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou podania a súd nie je ňou viazaný. Obdobný právny záver vyplýva aj z ďalšieho rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Obdo 35/2010.

6.2. Dovolateľ poukázal na to, že väčšina spoluvlastníkov na valnom zhromaždení rozhodla, že ako predseda ZSVL bude spravovať spoločný majetok všetkých spoluvlastníkov. Nie je možné pripustiť, aby žalovaný zadržoval spoločné veci spoluvlastníkov (členov ZSVL) a znemožňoval tak činnosť a hospodársky chod ZSVL proti vôli väčšiny spoluvlastníkov, ktorí sú členmi ZSVL. Súd nesprávne žalobu zamietli aj v tejto časti; preto, ak súd pokladal právnu kvalifikáciu žalobcu za nesprávnu, mal v súčinnosti s účastníkmi odstrániť vady žaloby a vec správne právne posúdiť sám. Nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu bolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a taktiež že táto otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Z uvedených dôvodov žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátiť tomuto okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania. Žalobcovi nebolo upreté právo na spravodlivý proces a súd mu neuprel žiadne procesné práva. Dovolací dôvod uplatnený žalobcom nebol naplnený, pretože právna otázka, ktorú žalobca namieta, bola riešená v Stanovisku NS SR Cpj 8/72, publikovanom pod R 54/1973 v Zbierke stanovísk, v ktorom sa jasne uvádza, že spoluvlastník má nepochybne právnu ochranu, pokiaľ ide o jeho spoluvlastnícky podiel, môže si teda uplatňovať nárok na ochranu práv vyplývajúci z jeho podielu. Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7 Co 742/2015 zo 16. marca 2016, na ktoré poukazoval dovolateľ, sa týka nároku na náhradu škody a nie nároku, ktorý žalobca uplatňuje v tomto konaní. Zo žalobcom označených rozhodnutí NS SR sp.zn. 3 Obdo 31/2009 a 1 Obdo 31/2006 nevyplýva žalobcom tvrdený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Zároveň žalovaný znovu poukázal na to, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vôbec nevyplýva, že väčšina spoluvlastníkov na valnom zhromaždení rozhodla, že žalobca ako predseda ZSVL bude spravovať spoločný majetok všetkých spoluvlastníkov, pričom dovolateľ nesprávne v dovolaní tvrdí opak.

8. Žalobca v replike k tomuto vyjadreniu uviedol, že trvá na tom, že dôvod dovolania je daný, nakoľko Krajský súd v Žiline postupoval v skutkovo obdobných prípadoch odlišne, v uznesení zo 16. marca 2016 sp.zn. 7 Co 724/2015 uviedol, že právne úkony sú navonok účinné menom všetkých účastníkov združenia, či už konajú účastníci navonok spoločne alebo prostredníctvom zástupcu a v tomto prípade sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že aktívna legitímácia žalobcu ako zástupcu ZVSL nie je daná. Jeho aktívna legitímácia vyplýva z postavenia ako predsedu ZVSL, nakoľko v zmysle čl. VII. príslušnej zmluvy o združení je predseda združenia (t.j. žalobca) ostatnými členmi združenia splnomocnený, aby vykonával právo hospodárenia so spoločným majetkom združenia a zastupoval jednotlivých spoluvlastníkov pred súdmi a inými štátnymi orgánmi.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal prípustnosť dovolania žalobcu nielen podľa § 420 CSP, ale aj podľa § 421 CSP.

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere.

10.1. Žalobca odôvodnil prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia tým, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že odvolací súd posúdil otázku jeho legitímácie odlišne od iného rozhodnutia toho istého krajského súdu, ktorý posudzoval tiež otázku procesného spoločenstva spoluvlastníkov s obdobným skutkovým stavom. Nesprávnosť postupu odvolacieho súdu spočíva aj v absencii riadneho odôvodnenia takéhoto odklonu, ktoré v jeho rozhodnutí absentuje.

10.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

10.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.4. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

10.5. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10.6. Pokiaľ žalobca namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, pretože odvolací súd nezdôvodnil odklon svojho právneho názoru od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7 Co 724/2015, dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

10.7. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať naďalej za aktuálne.

10.8. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých

(extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Podľa dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 220 CSP a žalobca neopodstatnene namieta jeho nepreskúmateľnosť. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Neodôvodnenie odklonu napadnutého rozhodnutia od iného rozhodnutia toho istého krajského súdu nemá za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia a nie je odňatím možnosti žalobcovi konať alebo porušením jeho práva na spravodlivý proces.

10.9. Dovolateľ má výhrady k právnym záverom odvolacieho súdu a je presvedčený, že súdy zasiahli do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Z hľadiska obsahového (viď § 124 ods. 1 C.s.p.) ale nenamieta procesné chyby (nesprávnosti procedúry vedenia konania), ale to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

10.10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď primerane R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

10.11. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017.

10.12. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

11. V danom prípade žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie jeho aktívnej legitímácie na podanie predmetnej žaloby, ktorou sa domáhal ako predseda združenia (ktoré nemá právnu subjektivitu v zmysle § 829 Občianskeho zákonníka) od žalovaného, aby vydal Združeniu spoločných vlastníkov lesa: 1/ auto a 2/ doklady súvisiace s činnosťou združenia a 3/ aby previedol na označený účet v banke finančné prostriedky z označeného účtu (ktorý bol v banke vedený na meno žalovaného ako predchádzajúceho predsedu tohto združenia).

12. Dovolateľ v posudzovanej veci vyvodzuje prípustnosť dovolania čiastočne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (pokiaľ ide o posúdenie jeho aktívnej legitímácie v časti nároku, ktorým sa domáha voči žalovanému uloženia povinnosti previesť finančné prostriedky na ZSVL z jedného bankového účtu na novozriadený bankový účet) a čiastočne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (pokiaľ ide o uloženie povinnosti žalovanému vydať auto a účtovné doklady združeniu - ZSVL).

13. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13.1. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré, okrem iného, patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13.2. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka,

Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

13.3. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka); môže ísť pritom tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 1 Cdo 208/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 14/2017, 4 Cdo 89/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo 221/2017).

14. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok a tiež pre účely ďalšieho výkladu je potrebné poukázať na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvedených skutkových zistení (záverov).

15. Dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pokiaľ ide o nárok pod bodom 3/ teda súd nesprávne posúdil jeho vecnú legitimáciu aj v časti žaloby, v ktorej sa domáhal, aby žalovanému súd uložil povinnosť previesť finančné prostriedky ZSVL z označeného bankového účtu na novozriadený bankový účet združenia, pretože ako spoluvlastník sa v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka mohol domáhať súdnej ochrany, pričom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Obdo 31/2009 a 1 Obdo 35/2010.

15.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp.zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp.zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 123/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

15.2. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľ videl odklon od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v tom, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu v časti o uloženie povinnosti žalovanému previesť finančné prostriedky ZSVL z jedného bankového účtu na iný účet z dôvodu nedostatku jeho aktívnej legitimácie a odvolací súd „za situácie, že by tieto finančné prostriedky boli majetkom ZSVL a boli by v spoluvlastníctve všetkých účastníkov združenia, neposúdil vec podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého každý zo spoluvlastníkov sa môže domáhať súdnej ochrany za splnenia podmienok podľa tohto ustanovenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia NS SR sp.zn. 3 Obdo 31/2009 a sp.zn. 1 Obdo 35/2010, v zmysle ktorých súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou vykonanou žalobcom, ale v rámci právneho posúdenia by súd mal podradiť zistený skutkový stav veci pod určitý právny predpis, v rámci právneho posúdenia veci by mal súd tento právny predpis nielen citovať, ale podať aj jeho stručný výklad a objasniť, na základe čoho dospel k záveru, že tento právny predpis treba aplikovať na zistený skutkový stav veci a takéto právne posúdenie v rozhodnutí absentuje.

15.3. V posudzovanej veci súd prvej inštancie zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej legitimácie, odvolací súd na odvolanie žalobu tento rozsudok potvrdil, stotožnil sa s jeho právnym posúdením veci. Žalobca v priebehu konania pred súdmi oboch stupňov neuvádzal, že sa domáha nároku pod bodom 3/ (uloženie povinnosť previesť finančné prostriedky ZSVL na novozriadený účet) ako podielový spoluvlastník týchto finančných prostriedkov, ale v priebehu celého konania tvrdil, že sa týchto nárokov (pod bodmi 1/ až 3/ ako predseda združenia, splnomocnený členmi združenia na základe zmluvy o združení. V tomto smere dovolací súd opakovane poukazuje na viazanosť dovolacieho súdu skutkovým

stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) možno vyvodiť, že žalobca namieta nesprávne právne posúdenie jeho vecnej legitímácie ohľadom nároku pod bodom 3/ a tvrdí, že táto otázka by mala byť riešená v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Samotné spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia v tejto časti alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a dovolateľ nevymedzil ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil. Rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Obdo 35/2010, 3 Obdo 31/2009 sú nenáležité a neriešia otázku aktívnej vecnej legitímácie, ďalšie konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, v ktorých by sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu neoznačil.

15.4. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, a to podľa § 447 písm. f/ CSP.

16. Dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP pokiaľ súd žalobu zamietol pre nedostatok jeho vecnej legitímácie v časti uplatnených nárokov pod bodom 1/ a 2/, t.j. v časti pokiaľ žiadal zviazať žalovaného, aby vydal združeniu (ZSVL) auto a účtovné doklady (nešpecifikované), ktoré mal ako bývalý predseda združenia zadržiavať. Tvrdil, že jeho aktívna legitímácia vyplýva z postavenia predsedu združenia, nakoľko v zmysle čl. VII. Zmluvy o združení je predseda združenia (t.j. žalobca) ostatnými členmi združenia splnomocnený, aby vykonával právo hospodárenia so spoločným majetkom združenia a zastupoval jednotlivých spoluvlastníkov pred súdmi a inými štátnymi orgánmi.

16.1. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku (viď ods. 13.2, 13.3. tohto odôvodnenia) dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

16.2 Pokiaľ ide o vecnú legitímáciu účastníkov dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že na to, aby sa niekto stal účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, stačí ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však žalobca bude v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho určitá fyzická osoba ale právnická osoba sa subjektívne cíti byť účastníkom hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je ale nie je. Nedostatok aktívnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide. Vecnú legitímáciu strán sporu súd skúma v každej veci z úradnej povinnosti. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu (ex offio) a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne v rozhodnutí k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že ňou v

konaní nezaoberal (vid' sp.zn. 3 Cdo 192/2004, 2 Cdo 205/2009).

16.3. Otázku vecnej legitímácie musí súd z úradnej povinnosti posudzovať v každej veci, preto v okolnostiach daného prípadu dovolateľ nemôže túto otázku považovať za relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

17. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcov odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

18. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.